



DEKLARACJA ŁÓDZKA
PROKURATORÓW GENERALNYCH
PAŃSTW GRUPY WYSZEHRADZKIEJ

ŁÓDŹ, 15 MAJA 2024 ROKU

Współczesna przestępczość transgraniczna jest złożonym i dynamicznym zjawiskiem. Stanowi poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa i stabilności w Europie i na świecie, dlatego państwa Grupy Wyszehradzkiej podejmują wspólne wysiłki, aby zwalczać to zjawisko i zapewnić bezpieczeństwo swoim obywatelom.

Wyzwania związane ze zwalczaniem przestępczości transgranicznej obejmują konieczność sprawnego i efektywnego wykonania czynności procesowych z osobami przebywającymi w różnych jurysdykcjach, zabezpieczania ulotnych danych elektronicznych od dostawców usług elektronicznych zlokalizowanych na całym świecie, czy szybkiego podążania za pieniędzmi pochodzącymi z przestępstwa, które coraz częściej są prane z wykorzystaniem kryptowalut, niepodzielnych tokenów (ang. non-fungible token), czy gier komputerowych. Przestępcy wykorzystują różne taktyki, techniki i procedury, stosują różne metody animizacji ruchu sieciowego, szyfrowane kanały komunikacji oraz nowoczesne technologie do kreowania fałszywych tożsamości i zacierania śladów przestępstw.

Kluczowa w zwalczaniu przestępczości transgranicznej jest współpraca międzynarodowa. Szybka i skuteczna wymiana informacji i dowodów między organami ścigania i prokuratury prowadzi do skutecznego przeciwdziałania i zwalczania przestępczości.

1. Wpływ digitalizacji postępowań karnych na transgraniczne ściganie przestępczości

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej są w pełni świadomi, że informatyzacja procesu karnego, obejmująca zarówno digitalizację akt postępowań karnych, jak również wymianę danych w postaci elektronicznej jest niezbędna w skutecznej walce z przestępczością transgraniczną.

Tradycyjne papierowe środki wymiany informacji nie pozwalają na zachowanie właściwej dynamiki i efektywności działań, wobec konieczności analizy ogromnych zbiorów danych i szybkiego reagowania poprzez zabezpieczanie i wymianę informacji w czasie rzeczywistym pomiędzy podmiotami prowadzącymi postępowania transgraniczne.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej widzą potrzebę zwiększenia dynamiki prowadzenia i skuteczności postępowań karnych poprzez rozwój technologii umożliwiających szybką, bezpośrednią, interoperacyjną, niezawodną, dostępną, bezpieczną i wydajną elektroniczną wymianę danych dotyczących przestępstw transgranicznych.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej dostrzegają korzyści wynikające z digitalizacji postępowań karnych, takie jak: szybki dostęp online, za pośrednictwem Internetu, do akt postępowania, przyspieszenie procesu gromadzenia danych potrzebnych do prowadzenia postępowań karnych oraz zwiększenie możliwości analizy danych z różnych źródeł.

Digitalizacja akt prowadzi ponadto do ułatwienia komunikacji obywateli z organami postępowania karnego i tym samym wpływa na poprawę standardów praworządności w państwach, przyczynia się do większej efektywności, dostępności i przejrzystości działań organów państwowych.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej popierają ideę zapewnienia jednolitych standardów cyfryzacji i digitalizacji postępowań karnych w Unii Europejskiej, wzmocnienia współpracy w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii w zwalczaniu przestępczości transgranicznej, zapewnienia bezpieczeństwa systemów informacyjnych, przetwarzanych w nich danych oraz oferowanych usług, a także transferu wiedzy i doświadczeń związanych z cyfryzacją.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej dostrzegają wkład Europejskiej Sieci Sądowej do spraw Cyberprzestępczości w przekazywaniu informacji i dobrych praktyk w obszarze zwalczania cyberprzestępczości, dowodów elektronicznych i kryptowalut.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej podkreślają wagę działań na rzecz wdrażania cyfryzacji na poziomie Unii Europejskiej oraz jej państw członkowskich, a także kluczowy wpływ szkoleń dla organów policyjnych i sądowych w UE, Państwach Grupy Wyszehradzkiej oraz na poziomie krajowym, aby jak najskuteczniej stosować instrumenty dotyczące digitalizacji.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej wyrażają przekonanie, że zaangażowanie Grupy Wyszehradzkiej w proces cyfryzacji i digitalizacji postępowań karnych w Unii Europejskiej stanowi kluczowy krok w zapewnieniu skuteczniejszej ochrony obywateli przed zagrożeniami wynikającymi z przestępczości transgranicznej.

2. Współpraca z państwami trzecimi

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej dostrzegają potrzebę wspierania i dalszego rozwijania współpracy z państwami trzecimi w obszarze prawa karnego w celu skutecznego zwalczania wszystkich form międzynarodowej przestępczości.

Zadaniem prokuratury jest doprowadzenie do szybkiego i efektywnego zgromadzenia materiału dowodowego znajdującego się na terytorium państw trzecich oraz uzyskanie skutecznej i terminowej ekstradycji sprawców przestępstw, przebywających lub ukrywających się przed wymiarem sprawiedliwości na terytorium państw trzecich.

W ramach Unii Europejskiej współpraca organów wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych jest ułatwiona poprzez instrumenty unijne opierające się o zasadę wzajemnego uznawania orzeczeń i wzajemnego zaufania oraz poprzez bezpośrednie kontakty organów prokuratury. Z państwami trzecimi współpraca prawna w sprawach karnych ma charakter sformalizowany i jest regulowana poprzez konwencje Rady Europy, w tym Konwencję

Budapesztańską, konwencje Narodów Zjednoczonych oraz umowy dwustronne, zawierane przez państwa członkowskie lub Unię Europejską. Jednakże, wobec znacznej liczby państw trzecich, na terytorium których znajdują się dowody lub sprawcy przestępstw, nadal brak jest wiążących uregulowań umownych, a współpraca opiera się na zasadzie wzajemności i przepisach krajowych.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej dostrzegają potrzebę poszukiwania nowych kanałów komunikacji z organami wymiaru sprawiedliwości państw trzecich, zwłaszcza tych, z którymi współpraca jest obecnie długotrwała, sformalizowana poprzez stosowanie drogi dyplomatycznej, a kontakty utrudnione lub nieskuteczne.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej dostrzegają pozytywną rolę takich wspólnych działań jak szkolenia prokuratorów, wspólne inicjatywy regionalne oraz spotkania prokuratorów Państw Grupy Wyszehradzkiej oraz prokuratorów państw trzecich w celu ułatwienia bezpośredniej wymiany doświadczeń na temat bieżących wyzwań natury prawnej i faktycznej.

W odniesieniu do postępowań ekstradycyjnych z państwami trzecimi, Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej uznają za szczególnie ważne zapewnienie poszanowania podstawowych praw człowieka, w tym przestrzegania gwarancji procesowych, których ramy zostały nakreślone w Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Koniecznym jest podejmowanie wysiłków na rzecz eliminowania ryzyka stosowania tortur i złego traktowania wobec podejrzanych, oskarżonych i osób skazanych w państwach trzecich wnioskujących o ekstradycję, w tym ze względu na warunki panujące w zakładach karnych i aresztach śledczych. Ocena w tym względzie powinna być oparta nie tylko na gwarancjach udzielonych przez państwo wnioskujące, ale także na aktualnych, wiarygodnych i obiektywnych źródłach, takich jak raporty organizacji krajowych i międzynarodowych, rządowych i pozarządowych.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej dostrzegają wkład sieci sądowych w sprawach karnych i podobnych struktur regionalnych funkcjonujących w państwach trzecich na rzecz ułatwiania współpracy międzynarodowej oraz inicjowania kontaktów roboczych pomiędzy prokuratorami. W tym zakresie cenne jest korzystanie z pomocy i doświadczeń struktur unijnych, takich jak Europejska Sieć Sądowa, Eurojust, czy prokuratorzy łącznikowi – o ile zostali ustanowieni, we współpracy z innymi sieciami sądowymi i strukturami regionalnymi poza Unią Europejską.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej wyrażają opinię, że zawiązywanie wspólnych zespołów śledczych z organami wymiaru sprawiedliwości państw trzecich może stanowić istotne narzędzie usprawnienia postępowań karnych oraz walki z przestępczością międzynarodową.

Prokuratorzy Generalni Państw Grupy Wyszehradzkiej wyrażają gotowość dalszego zacieśniania współpracy z wymiarem sprawiedliwości państw trzecich w sprawach karnych

w celu zapewnienia, by sprawcy nie uniknęli sprawiedliwości, na przykład poprzez promowanie bardziej bezpośrednich kontaktów, elektronicznej komunikacji, czy prowadzenie wcześniejszych konsultacji za pośrednictwem kanałów formalnych (organów centralnych) lub nieformalnych, takich jak Europejska Sieć Sądowa, Eurojust oraz Europejska Sieć Sądowa do Spraw Cyberprzestępczości.

Igor Stříž
Prokurator Generalny
Republiki Czeskiej

.....

Péter Polt
Prokurator Generalny
Węgier

.....

Maroš Žilinka
Prokurator Generalny
Republiki Słowackiej

.....

Adam Bodnar
Prokurator Generalny
Rzeczypospolitej Polskiej

.....